

De inhoud in vogelvlucht

Over de auteurs	xvii
Dankwoord	xviii
Inleiding	1
Deel 1: Dus jij wilt gitaarspelen?	9
Hoofdstuk 1: Eerste les: de gitaar	11
Hoofdstuk 2: Stemmig stemmen	19
Hoofdstuk 3: Nog even geduld: eerst de basis voor het spelen	27
Deel II: Beginnen bij het begin: de basis	39
Hoofdstuk 4: Makkelijker kan het niet: majeur- en mineurakkoorden	41
Hoofdstuk 5: Melodieën spelen zonder noten te lezen!	61
Hoofdstuk 6: Alles op smaak brengen met septiemakkoorden	71
Deel III: Voorbij de basis: cool klinken	87
Hoofdstuk 7: Melodieën spelen in positie en met tweeklanken	89
Hoofdstuk 8: Vingeroefeningen voor gevorderden: barréakkoorden	103
Hoofdstuk 9: Expressietechnieken: je gitaar laten spreken	127
Deel IV: Een overvloed aan stijlen	151
Hoofdstuk 10: Rock	153
Hoofdstuk 11: Blues	179
Hoofdstuk 12: Folk	203
Hoofdstuk 13: Klassiek	227
Hoofdstuk 14: Jazz	243
Deel V: Kopen, knuffelen en voederen	259
Hoofdstuk 15: De perfecte gitaar	261
Hoofdstuk 16: Accessoires voor je gitaar	275
Hoofdstuk 17: Een gevoelige snaar: snaren vervangen	291
Hoofdstuk 18: In conditie blijven: basisonderhoud en reparaties	303
Deel VI: Het deel van de tientallen	319
Hoofdstuk 19: Meer dan tien gitaristen die je moet kennen	321
Hoofdstuk 20: Tien gitaren die je moet kennen	327
Deel VII: Bijlagen	331
Bijlage A: Muziek lezen	333
Bijlage B: 96 veelgebruikte akkoorden	343
Bijlage C: Hoe gebruik je de cd?	347
Index	357

Inleiding

Dus jij wilt gitaarspelen? En waarom ook eigenlijk niet?

Wees eerlijk: in de muziekwereld is de gitaar nou eenmaal synoniem voor *cool* (en dan zijn we nog niet eens zo bevooroordeeld). De gitaar is al sinds de jaren vijftig het favoriete werktuig van alle grote sterren in de rock-'n-roll, blues of country. Denk aan Chuck Berry, die 'Johnny B. Goode' hinkend op één been (zijn beroemde 'duck walk') op het podium zette. Of aan Jimi Hendrix, die de mooiste noten uit zijn omgekeerde rechtshandige (en soms brandende) gitaar wist te halen, aan Bonnie Raitts slidegitaar, aan Garth Brooks met zijn akoestische gitaar en hout-hakkershemden, aan B.B. King, die het laatste beetje vibrato uit zijn 'Lucille' weet te persen, of aan George Bensons zoete jazztonen. Zelfs Elvis Presley, die misschien net vijf akkoorden op zijn gitaar kon vinden, wist van zijn gitaar nog een belangrijk decorstuk te maken.

Met een elektrische gitaar heb je alle vrijheid om voor je band te staan, te zingen en je aanbidde fans diep in de ogen te kijken. Speel je akoestisch gitaar, dan ben je de held van elk kampvuur. Wat voor gitaar je ook speelt, met deze waardevolle hobby breng je de muziek in jezelf naar boven.

Over dit boek

Deze tweede editie van *Gitaarspelen voor Dummies* bevat alles wat de beginnende tot lichtgevorderde gitarist nodig heeft. Van het kopen en stemmen van een gitaar tot het bespelen en onderhouden van je gitaar – in dit boek vind je het allemaal!

Een gitaar vinden

Geloof het of niet, veel gitaristen in de dop komen nooit echt aan gitaarspelen toe, gewoon omdat ze de verkeerde gitaar hebben. Misschien zijn de snaren bijvoorbeeld slechts met veel moeite en pijn in te drukken. In tegenstelling tot *sommige* andere gitaarboeken, nemen we in *Gitaarspelen voor Dummies* niet aan dat je al de perfecte gitaar hebt. Misschien heb je zelfs nog helemaal geen gitaar. Daarom vind je in dit boek veel informatie over het kopen van de juiste gitaar (en de bijbehorende benodigdheden) voor jouw behoeften en budget.

Gitaarspelen

De meeste gitaarboeken willen dat je gitaar leert spelen zoals je piano leert spelen. Allereerst vertellen ze je waar je alle noten op de notenbalk kunt vinden, vervolgens leer je hoe lang je elke noot moet spelen en ten slotte mag je je uitleven op het studeren van toonladders. En dat alles wordt dan aan de hand van volledig onbekende nummers geïllustreerd, die je helemaal nooit had willen leren. Is dit wat je zoekt in een gitaarboek, dan zit je bij ons helemaal verkeerd. Er zijn al genoeg van dat soort boeken.

De waarheid is dat veel goede gitaristen helemaal geen noten kunnen lezen, en die gitaristen die wel noten kunnen lezen, hebben dat vaak pas geleerd *nadat* ze gitaar hebben leren spelen. Zeg ons na: *je hoeft geen noten te kunnen lezen om gitaar te kunnen spelen*. Herhaal deze zin op elk moment van de dag, net zolang tot je ons gelooft. Dit is namelijk het centrale principe van *Gitaarspelen voor Dummies*.

Ook al kun je je hele leven bezig zijn met het perfectioneren van je speeltechniek, een van de coolste dingen van een gitaar is dat je al heel snel net kunt doen alsof je perfect speelt. We nemen aan dat je in plaats van je te concentreren op de diepere betekenis van de 3/4-maataanduiding, muziek wilt maken – echte, en als het even kan ook herkenbare muziek. Ook wij willen dat je muziek maakt, want dat is precies dat wat je gemotiveerd en enthousiast houdt.

En hoe leert *Gitaarspelen voor Dummies* je muziek maken? In de volgende lijst lees je op welke manieren je dit boek allemaal bij het leren gitaarspelen kunt gebruiken:

- ✔ **Kijk naar de foto's.** De foto's in dit boek verduidelijken vingerzettingen. Zet je vingers neer zoals op de foto. Eenvoudiger kan niet.
- ✔ **Lees de gitaartablatuur.** Gitaartablatuur is een speciaal voor gitaar ontwikkelde muzieknotatie die je precies vertelt welke snaren je moet aanslaan en achter welke fretten je de snaren moeten indrukken, zodat de klanken ontstaan die op dat moment nodig zijn. Tablatuur maakt het mogelijk muziek te *spelen* zonder muziek te *lezen*. Probeer dit niet op een piano uit!
- ✔ **Luister naar de cd.** Alle nummers en oefeningen in dit boek vind je ook op de cd achter in dit boek. Door naar deze cd te luisteren hoor je het ritme van de nummers en krijg je een beter gevoel voor de noten en de duur van de noten. We kunnen je van alles over deze cd vertellen. Zo hebben we de hoofdgitaar telkens op het ene kanaal gezet en de begeleiding op het andere kanaal. Met behulp van de balansknop op je versterker kun je tussen de twee kanalen wisselen. Natuurlijk zouden we je ook kunnen vertellen over de nauwe integratie van deze cd met het boek, zodat je altijd eenvoudig de juiste track kunt terugvinden. Maar laten we niet te veel opscheppen over die geweldige cd.

- ✓ **Probeer het notenschrift te volgen.** Tegen iedereen die beweert dat *Gitaarspelen voor Dummies* je geen waar voor je geld geeft als het om het lezen van muziek gaat, kunnen we alleen maar zeggen: 'Mooi niet, vriend Fret!' Bij alle oefeningen en nummers hebben we de gewone notenbalk met het notenschrift toegevoegd, zodat je al snel de verschillende noten met de klanken van je gitaar leert associëren. Best wel slim, niet?

Zorgen voor je gitaar

Een serieuze gitaar is een serieuze investering, en net als met al die andere serieuze investeringen moet je een gitaar onderhouden. In dit boek lees je alles wat je moet weten over het bewaren en onderhouden van je gitaar, van het verwisselen van snaren tot de kleine handigheidjes die je in je gitaarkoffer bij de hand moet houden.

Wat we aannemen

Eigenlijk willen we zo min mogelijk over je aannemen. We nemen in elk geval niet aan dat je al een gitaar bezit. Bovendien nemen we ook niet aan dat je een voorkeur voor een soort gitaar of een bepaalde muziekstijl hebt. Je ziet het: bij ons krijgt iedereen een gelijke kans.

Oké, om eerlijk te zijn nemen we wel een paar dingen aan. Zo nemen we aan dat je *gitaar* wilt leren spelen, en niet banjo, dobro of mandoline, en concentreren we ons op zessnarige gitaren. We nemen ook aan dat je snel gitaar wilt leren spelen, zonder eindeloos met muzieknoden, sleutels en maataanduidingen te hoeven stoeien. Al dat muziekleesspul kun je in dit boek vinden, maar het is niet ons belangrijkste aandachtspunt. Waar het ons om gaat, is jou te helpen bij het maken van coole, fraaie muziek op je gitaar.

Wat je niet hoeft te lezen

We begonnen met een boek met alleen maar spannende, coole en nuttige zaken, maar onze redacteur vertelde ons dat we er voor de juiste balans ook wat saaie, technische dingen in moesten stoppen. (Grapje!)

Heb je de basis eenmaal onder de knie, dan kan kennis van de theorie achter de muziek je vaak helpen bij de volgende stap. Maar al die technische en theoretische zaken zijn niet echt noodzakelijk als je de muziek alleen maar wilt spelen. Daarom vind je in dit boek een pictogram waarmee we theoretische en technische informatie markeren. Deze onderwerpen kun je in eerste instantie vaak overslaan. Heb je eenmaal meer ervaring met het bespelen van je gitaar, blader dan terug en lees

ze alsnog door. Wat ons betreft mag je de grijze kaderteksten die je in een aantal hoofdstukken tegenkomt eventueel ook overslaan. Voor de duidelijkheid: het is vaak zeer interessante informatie die je daar vindt. Maar je zult niet uit de maat lopen als je deze informatie even laat voor wat het is.

Conventies in dit boek

In dit boek gebruiken we een aantal conventies om alles consistent en eenvoudig te begrijpen te maken. Dit zijn ze:

- ✓ **Rechterhand en linkerhand:** in plaats van het telkens over iets als een ‘aanslaghand’ en een ‘gitaartoetsand’ te hebben, zeggen we gewoon ‘rechterhand’ als we de hand bedoelen waarmee je de snaren aanslaat, en gebruiken we ‘linkerhand’ voor de hand waarmee je de snaren op de toets indrukt. Met excuses aan alle linkshandige lezers van dit boek, die we vragen telkens in plaats van ‘rechterhand’ ‘linkerhand’ te lezen en omgekeerd.
- ✓ **Twee muzieknnotaties:** bij de nummers en oefeningen in dit boek tref je telkens zowel het gewone notenschrift als de gitaartablaatur aan, waarbij de notenbalk (passend bij zijn koninklijke, verheven positie) altijd boven staat. Het idee is dat je telkens kunt kiezen welke notatie je gebruikt, al hoeft je niet net als op een piano beide notaties tegelijkertijd in de gaten te houden.
- ✓ **Hoger en lager (in alle soorten en maten):** vertellen we je dat je een noot of akkoord ‘omhoog’ moet bewegen, dan bedoelen we dat je je hand in de richting van de klankkast moet bewegen, zodat een hogere toon ontstaat. ‘Omlaag’ duidt juist op de richting van de kop van de gitaar (weg van de klankkast), zodat een lagere toon ontstaat. Mocht je de gitaar op zijn kop of op een andere vreemde manier vasthouden, onthoud dan gewoon dat we het over de toonhoogte en niet de positie hebben.

Hoe dit boek is ingedeeld

We hebben dit boek in twee verschillende soorten hoofdstukken ingedeeld: informatiehoofdstukken en speelhoofdstukken. In de informatiehoofdstukken vind je informatie over alle technische aspecten van de gitaar, zoals over het kopen, stemmen en onderhouden van je gitaar. In de speelhoofdstukken vind je wat je nodig hebt om (je raadt het al) gitaar te spelen.

In elk speelhoofdstuk vind je een aantal oefeningen waarmee je de verschillende vaardigheden die in dat hoofdstuk aan bod komen kunt opbouwen. De besproken technieken en vaardigheden komen aan het ein-

de van elk spelhoofdstuk in een selectie nummers terug. Aan het begin van elk deel met nummers vertellen we je precies welke technieken en vaardigheden je voor deze nummers nodig hebt, en geven we je de nodige achtergrondinformatie.

De hoofdstukken in deze tweede editie van *Gitaarspelen voor Dummies* zijn over acht logische delen verdeeld. We stellen deze delen aan je voor.

Deel I: Dus jij wilt gitaarspelen?

Deel I voorziet je van drie hoofdstukken vol informatie over alles wat je moet weten voordat je gitaar kunt gaan spelen. Zo leer je in hoofdstuk 1 hoe de verschillende delen van een gitaar worden genoemd en waarvoor ze dienen. In hoofdstuk 2 lees je hoe je de gitaar moet stemmen, zowel relatief als ten opzichte van een vaste referentie, zodat je bij andere instrumenten niet uit de toon valt. Hoofdstuk 3 behandelt de basisvaardigheden voor dit boek, zoals hoe je gitaartablatuur moet lezen, hoe je snaren aanslaat en hoe je mooie tonen zonder vreemde bijgeluiden produceert.

Deel II: Beginnen bij het begin: de basis

In deel II begin je met het eigenlijke gitaarspelen. Alle hoofdstukken in dit deel gaan over het maken van muziek met een gitaar, dus plug die gitaar in. In hoofdstuk 4 vind je de makkelijkste manier om muziek te maken, namelijk met majeur- en mineurakkoorden. In hoofdstuk 5 is het de beurt aan eenvoudige melodieën die bestaan uit losse noten zonder akkoorden. Ten slotte brengt hoofdstuk 6 met septiemakkoorden het geheel op smaak. Je kent ongetwijfeld die grap over een toerist die aan een Amsterdammer vraagt hoe hij in het Concertgebouw komt, en als antwoord 'Oefenen, heel veel oefenen' krijgt te horen. Ook al ben je niet van plan ooit in het Concertgebouw te spelen (maar je weet maar nooit), wil je een goede gitarist worden, dan zul je de basisvaardigheden vaak en veel moeten oefenen.

Deel III: Voorbij de basis: cool klinken

Deel III gaat verder waar deel II gebleven is en voorziet je van materiaal voor wat gevorderde spelers. Zo vind je in hoofdstuk 7 alle technieken voor het spelen in positie, wat niet alleen cool klinkt, maar er ook bijzonder cool uitziet. Hoofdstuk 8 gaat over barréakkoorden, waarbij je je wijsvinger over alle snaren legt en dat als basis voor een akkoord gebruikt. In hoofdstuk 9 is het de beurt aan verschillende speciale technieken voor bijzondere gitaareffecten, met coole namen als 'hammer-ons', 'bends' en 'slides'.

Deel IV: Een overvloed aan stijlen

Deel IV is het laatste deel met speelhoofdstukken. Per hoofdstuk behandelen we de technieken die je voor een bepaalde muziekstijl nodig hebt. In hoofdstuk 10 is het de beurt aan rock. Je leert hoe je aan de hand van de pentatonische mineurtoonladder leadgitaar speelt, hoe je solo's in positie speelt en we vertellen je over de verschillende rockstijlen. In dit hoofdstuk vind je ook informatie over fingerpicking in de countrystijl met de pentatonische majeuretoonlader. Hoofdstuk 11 gaat over de blues. Je leest meer over het spelen in positie, over speciale blueseffecten en over hoe je de *blues* in je muziek krijgt. Hoofdstuk 12, over folkmuziek, voorziet je van de nodige informatie over de fingerpickingpatronen die folkmuziek zijn herkenbare klank geeft. Daarbij besteden we ook enkele woorden aan fingerpickingtechnieken in de countrystijl. Hoofdstuk 13 over klassiek gitaar maakt je bekend met de technieken die je nodig hebt om Bach en Beethoven te spelen. In hoofdstuk 14, het hoofdstuk over jazz, maak je kennis met jazzakkoorden, het spelen van verschillende ritmes en solo's.

Deel V: Kopen, knuffelen en voederen

In deel V vind je twee hoofdstukken vol informatie over het zoeken en vinden van de gitaar die het beste bij je past. In hoofdstuk 15 lees je niet alleen hoe je je eerste oefengitaar vindt, maar ook hoe je bij je tweede en derde gitaar te werk moet gaan (wat vaak moeilijker is dan je eerste gitaar). Hoofdstuk 16 vertelt je alles over wat je verder nodig hebt voor je gitaar, van gitaarversterkers tot de belangrijke kleine accessoires.

Ook vind je in dit deel twee hoofdstukken over het onderhouden van je gitaar. Zo leer je in hoofdstuk 17 hoe je snaren vervangt, iets wat je gegarandeerd moet weten als je meer dan een of twee keer per maand gitaarspeelt. Hoofdstuk 18 gaat over het basisonderhoud van je gitaar en de kleine reparaties die je zelf kunt uitvoeren. Zo bespaar je niet alleen geld, maar kun je ook probleemloos tot diep in de nacht doorspelen.

Deel VI: Het deel van de tientallen

Het deel van de tientallen is het deel van elk *Voor Dummies*-boek dat je op een leuke en interessante manier van toptieninformatie voorziet. Hoofdstuk 19 voorziet je met een overzicht van (meer dan) tien grote gitaristen van de nodige inspiratie. De tien beroemde gitaren uit hoofdstuk 20 zijn niet alleen leuk om te kennen, maar lokken je misschien ook naar de lokale gitaarwinkel om daar je geld aan een van deze spetters uit te geven.

Deel VII: Bijlagen

De bijlagen bij dit boek behandelen een aantal belangrijke onderwerpen. Bijlage A vertelt je kort en krachtig wat al die rare symbolen op een notenbalk betekenen, zodat je net genoeg notenschrift kunt lezen om jezelf in dagelijkse situaties te redden. In Bijlage B vind je niet minder dan 96 veelgebruikte akkoorden. Bijlage C tot slot gaat over de interactieve cd-rom die bij dit boek hoort.

Pictogrammen in dit boek

In de marge vind je telkens verschillende handige pictogrammen die je reis door dit boek weer iets makkelijker maken.

Pak die gitaar en speel nu meteen een echt nummer.

Iets om op een servetje te schrijven en in je gitaarkoffer te bewaren.

Het hoe, waarvoor en waarom van de muziek die je speelt. Deze gedetailleerde uitleg van theoretische en soms duistere zaken mag je eventueel overslaan.

Advies van experts waarmee de weg naar perfect gitaarspel weer wat korter wordt.

Opletten, of je zou je gitaar of iemands oren kunnen beschadigen.

En hoe nu verder?

Gitaarspelen voor Dummies is een zorgvuldig opgezet boek, waarin je alles vindt wat je nodig hebt om gitaar te spelen, zonder lastiggevallen te worden met bijzaken. Aangezien elk hoofdstuk zo veel mogelijk als één geheel opgezet is, is het geen probleem als je bepaalde onderwerpen wilt overslaan. Natuurlijk is het ook geen probleem om dit boek van voor naar achter in volgorde door te nemen, zodat je je gitaarvaardigheden stap voor stap opbouwt.

Zoek je bepaalde informatie, zoek dan gewoon in de inhoudsopgave naar de onderwerpen die je interesseren. Ook de index achterin dit boek kan je helpen bij het zoeken en vinden van onderwerpen.

Ben je een beginner en ben je er klaar voor om direct met spelen te beginnen, sla hoofdstuk 1 dan over en begin met hoofdstuk 2, waar je direct je gitaar kunt stemmen. Blader vervolgens door de basistechnieken van hoofdstuk 3 en duik in hoofdstuk 4. Hoewel je hier en daar wat in de speelhoofdstukken kunt overslaan, raden we je sterk aan deze hoofdstukken een voor een in volgorde door te nemen. Herhaal hoofdstuk 4 net zo lang tot je voldoende eelt op je vingers hebt gekweekt, zodat je weet hoe je die snaren zonder rare bijgeluiden moet indrukken.

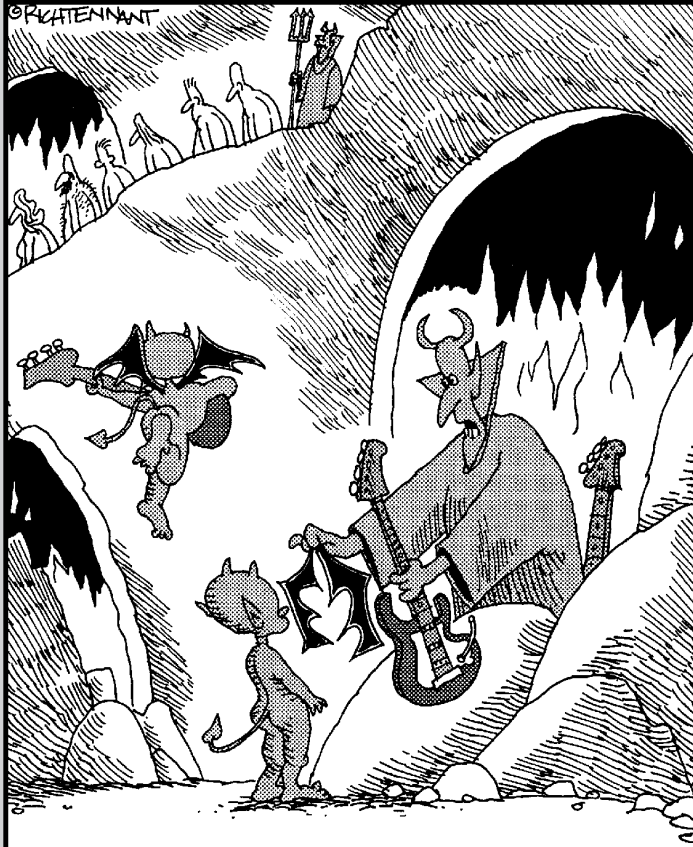
Heb je nog geen gitaar, begin dan in deel V, onze koopgids voor een nieuwe gitaar. Kijk waaraan je eerste oefengitaar moet voldoen. Houd het grote geld voor een dure gitaar nog even achter de hand, totdat je zeker weet dat dit echt het instrument voor jou is. Heb je de snaren eenmaal onder je vingers, dan kan het echte spelen beginnen. En daar gaat het uiteindelijk toch om, niet?

Deel I

Dus jij wilt gitaarspelen?

The 5th Wave

By Rich Tennant

'Hier zijn je vleugels en Stratocaster ...'